

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 27. malega travna 1877.

List 17.

Petdesetletnica Pija IX, **Hervaško in Jutrovo.**

Kdor je le nekoliko spremljal že nekaj lét gibanje na Hervaškem, je lahko spazil, da se ta dežela poslednji čas v marsikterem oziru prijazno povzdiguje, čedalje bolj ogreva in razsvetluje, v tem ko drugod dosti hudo zmerzuje, se ledeni in mrači. Dobila je bila dežela v malo letih svojega kardinala, svoje vseučiliše in več družih znanstvenih naprav. Usmiljene sestre, ne prav davno v deželi ustanovljene, razširjajo blagoslov svoje delavnosti ne le po Hervaškem, temuč zasadile so djanje blage olike tudi že v Bosno in daleč na Turško. O koliko otročičev so že lepo olikale te preblage duše! Mož, ki je duša trapistovskega nezmerno blagovitega djanja, čeravno je s tujega domá, se je (ako prav vemo) v Zagrebu izučil jugoslavenskega jezika ter je s svojim redom po vsi Bosni luč rodovitne delavnosti in častitljive pravnosti ondotnemu ljudstvu. Novo društvo sv. Jeronima dela z veliko gorečnostjo na versko-slovstvenem polji za povzdigo naroda, in časništvo si v ravno ta namen marljivo prizadeva, zlasti je tudi tekoče leto v novo obrodilo (kolikor je nam znano) vsaj par prav koristnih časnikov, zlasti onega na pedagoški ledini. Znano nam je, da mladi gojenci za duhovski stan se pečajo tudi za našo slovensko delavnost v cerkvenem področji. Tako razcvetanje gotovo ne more biti brez dobrotnega vpliva na prosti narod, posebno zdaj, ko so vsi viši stanovi dali tako lép izgled svoje vneme in spoštovanja za poglavarja vosoljnega keršanstva, namreč s svojimi pripravami za preslavno 50letnico Pija IX. Kje pa imajo take vesele razodevanje svojo podlago in izvir? Hervaška se lažnjivemu liberalizmu vsaj sploh nj vergla v žrelo, ostala je in dela na cerkveni in katoliški podlagi za povzdigo svojega naroda, to bode častitim čitateljem bolj jasno iz tega, kar nasleduje.

Pod zgorej postavljenim napisom ima „Unità“ v Torinu 21. aprila dopis iz Zagreba, ki je vreden, da ga za Slovence ob kratkem posnamemo. Iz njega bodi zlasti liberalcem očitno, kaj stori dežele z narodi v zgodovini slavne in močne, pa mogočne pred svetom, če so tudi le majhne. Dopisnik pričenja s pomenljivimi besedami:

Ako bi svet ne bil od Kristusa obsojen, da ima oči in ne vidi, mógel bi stermeti nad pozorom edinim v katoliški Cerkvi, nad čezosemdesetletnim papežem, oropanim po človeški hudobiji vse človeške pomoči, kateri ne deli razun blagoslovov (ker veljave in časti od njega podeljeni naklanjajo le preganjanja poslavljanim), pa je močnejši memo vsih vladarjev skup in s svojo besedo

giblje tečaje duhovnega sveta, gospoduje ga od severa do juga, in nase vleče ljubezen treh sto milijonov katoličanov, in začudovanje vsih. „Znamnje (kakor pravi pesnik) nezmérne zavidnosti pa globoke dobrotljivosti — neugasljive jeze pa nepremagljive ljubezni.“

Nadalje govori, kako pri skazovanji vernosti in ljubezni, ki jo svet pripravlja velikemu papežu, Hervaško ni moglo tuje ostati. To Hervaško, katero je drugi veliki papež pred osem stoletji s kronanjem kralja Zvonimira po kardinalu Gebisone-u za vselej odločil od Bizanca (Carigrada), ohranil veri in keršanski omiki. In kakor se ima Gregoriju VII zahvaliti malo kraljestvo za svojo deželsko in družbinsko važnost, po kateri se ohrani skoz stoletja ko terdnjava keršanstva, antemurale christianitatis, zoper danes umirajočega sovražnika keršanstva; tako je dolžno Piju IX svojo cerkveno samostojnost, ker Zagrebškega škofa so povzdignili za hervaškega metropolita izločivši ga iz ogerskega okraja in poslavivši s kardinalskim škerlatom hervaškega prvega nadškofa preučenega in pobožnega Havlika.

Ni se tedaj čuditi, ako se tudi Hervaško med drugimi hoče častno vdeležiti Pijeve 50letnice. In da bi se poklon zvestobe in vdanosti mogel doveršiti vredno in spodobno, se je zbral z nadškofom samim na čelu odbor 32 gospodov, katerih samo 7 je izmed duhovstva, vsi drugi so svetovni, kar je posebno znamenito. Zastopan je ves višji stan v tem odboru, tu so namestniki mlade hervaške univerze, profesorji in učeniki srednjih in ljudskih šol, poslanci iz hervaškega državnega zbora, udje iz mestnega srenjskega zbora, posestniki itd.

S tim djanjem je Hervaška v resnici dala častitljiv izgled ne le samo Avstriji, ampak vsemu katoliškemu svetu. Hervaška je svetu pokazala, kako se spodobi katoliški deželi obnašati se do Očeta vesoljnega keršanstva.

Une dni je ta odbor razposlal oklic, ki kratko poznamnuje zgodovino tega junaškega naroda, ki je s svojo desnico v prvo odbijal Tatare in potlej Turke, da bi ne razdjali olike evropejske, in stal je čez tri stoletja z orožjem v rokah ob meji kakor stražnik za keršanstvo. Ta narod se spominja poslanstva, ki je bil zmožen zverševati ga s pomočjo in z blagoslovi papeštva, ako bi ga bila zapustila tudi vsa Evropa, in poslal bo Piju IX deputacijo s Petrovimi darovi, da saj nekoliko malo poverne za vse, kar je prejemal od naslednikov sv. Petra, zakaj več ali manj smo vsi dolžniki Rimu.

Razun velikih cerkvenih slovesnost po vsem Hervaškem bo 3. rožnika v glavnem mestu tudi velik glasbeni koncert. Med tem pa se zbira deputacija, ki jo bode vodil v Rim mons. vikši škof in bo nesel sv. Očetu dar in pismo sinovske vdanosti v latinskem in herva-

škem jeziku. Sostavil bo adresno raj slavniji hervaški učenjak dr. Rački, predsednik znanstvene in umetniške akademije.

Pod vodstvom treh družih škofov, katerih eden je greško-zedinjene cerkve, se zbirajo odbori po drugih škofijah, da se bo vredno obhajal papežev jubilej. Odlikuje se z gorečo vneto, pravi dopis, monsig. Strosmajer, škof za Bosno in Sirmijo, iz čigar pastirskega lista do duhovstva od 18. sušca vam oddelek pristavljam. („Danica“ ga je undan podala čast. čitateljem.) To pa sato, pravi dalje, da vaši liberaluški listi že nehajo vodo na svoj mlin obračati s veljavo imena, katero so nevredno zlorabili za svoje črne namene.

Hervaška s posestrimo Dalmacijo, ki je zedinjena z njo od 15. stoletja in po rodu in veri sklenjena, šteje 2.400.000 prebivalcev. Po pogodbi l. 1867 med Ogerskim in Hervaško, poterjeni od presvitlega cesarja in kralja, je priznana politična samostojnost in zemeljska celota trojedinega kraljestva Dalmacije, Hervaške in Slavenije, če tudi še ni v djanji doveršena. Hervaško ima svoj državni zbor, svoje posebno ministerstvo za deželsko in kazensko, politično, naučno in bogoslužno opravilo. Odgovorno je z banom, poglavarjem izvršilne oblasti, državnemu zboru. Bana voli kralj. Po tej samostojnosti so se ognili znanih vérskih postáv, katerim je podveržena Dalmacija, sklenjena še z drugo polovico. Na Hervaškem velja konkordat, velja tedaj za katoličane tudi zakonsko postavodajstvo ki je po njem vravnano. Razmere med vlado in duhovstvom so prav dobre in noben časnik se ne prederzne napajati Cerkve, kakor počenja dunajsko časništvo s svojimi stoterimi usti, pravi dopisnik, ki še dalje popisuje vgodne razmere in pristavlja: Katolišk škof, monsig. Strosmajer, je vstanovil naše vseučiliše, akademijo za znanstva, slovstvo in umetnosti, in slikarsko galerijo.

Od tod je očitna tehtnost te keršanske brambe, ki se razteza od izliva Save v Donovo do zadnjih mej Dalmacije. Od tod se bo na prehajala in se mora prehajati onka na Jutrovo. Hervaško in Dalmacija ste za evropejako keršanstvo proti južnemu vzhodu to, kar je Francija na zahod.

Kadar bodete Hervaška in Dalmacija pred svetim Očetom v poterjenje svojega verskega spoznanja, proseči od njih sv. blagoslova, porečete: „Sv. Oče, molite za nas, da v novih odmenih, ki čakajo Jutrovo, ostanemo zvesti poslanju, ki nam je zaznamnjano od velikega Hildebranda.“

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Iz Ljubljane. (Obletnica katoliške rokodelske družbe.) V nedeljo, 22. t. m., v praznik varstva sv. Jožefa, je spoštovana družba gg. rokodelskih pomočnikov zjutraj ob 7 imela v nunski cerkvi sv. mašo, ob 11 pa v svojih prostorih obletne sporočila. Prečast. gosp. predsednik J. Gnezda je v pričo lepega števila gg. mojstrov, ko društvenih zavetnikov, in pomočnikov z daljšim nagovorom pričel zborovanje. Omenil je, kako so katoliške rokodelske družbe že daleč razširjene — po Evropi, Ameriki, in celo v Afriki ni brez njih; leta 1855 se je bilo pričelo tudi ljubljansko katol. rokodelsko društvo, ki je ta dan stopilo v svoje 23. leto, in se vedno še čverato derži svojega gesla: za versko-nravno nadaljno izobrazovanje rokodelskih pomočnikov in vzgojo poštenih mojstrov.

Verski nauk se tudi preteklo leto ni le samo učil, ampak tudi v djanji razodeval. Spodbudovani so bili

udje, da naj ob nedeljah in praznikih hodijo k Božji službi; v god neomadežanega Spočetja in sv. Jožefa, svojega varha, so imeli skupno sv. Obhajilo; tudi so se skupno vdeležili procesije sv. Rešnjega Telesa in pri čast. vstajenji Gospodovem véliko soboto. Sploh v družbinem življenji se je gledalo na to, da čednost in spodobnost gospoduje in odvrčalo se je vse, kar je temu nasproti. V čast in poštenje pomočnikom pa bodi rečeno, da nobeden ni s kako nenravnostjo prilike dal za izločenje iz poštene družbe. Delavnost in marljivost, potrebne lastnosti vsakega čverstega rokodelca, ste imeli v družbi svoj živež iz mnogoterih podukov. Edinost med raznimi narodovnostmi je vse hvale vredna. Akoravno nimajo še lastnega stanovanja, vendar noben potujoč družbeni ud ni šel brez pomoči naprej; dobivali so zastonj prenočevanje in živeža, kar so gg. pomočniki storili s svojim lastnim pritergovanjem. Enako ljubezen so skazovali svojim obolenim udom.

Kjer pa je vera, tam je tudi veselje in vedrilo. Tudi za to se je skerbalo; imeli so, kar je znano, skozi leto pevske, igrokazne, deklamovanske veselice, sprehode na Dobrovo in v Polhov gradec. Tako blago družbino prizadevanje je družbi tudi blage serca ohranilo in naklanjalo. Milgosp. škof Janez Krizostom so bili prišli k božičnici, so pomočnike zveselili s priljudnim nagovorom in osrečili z znatnim darom za družbine namene. Mestni fajmošter č. g. G. Koestl so društvu zopet darovali lepo število bukev in drago zbirko snežniških slik, ki jih je dotično društvo dalo na avitlo. Ljubljanska hranilnica jim je dala 50 gl., čast. prednica uršulinskega samostana, pričujoči gg. zavetniki in drugi dobrotniki enako lepih darov, ter je bilo vsega skupaj 125 gl. 50 kr. za nasprotne stroške. Imeli so vseh stroškov 254 gl. 14 kr., ter je pri vsem ostalo še 63 gl. 84 kr. gotovine za nadalje. Vse družbino premoženje znaša zdaj 910 gl. 15 kr. memo lanske leto, ko je bilo le 837 gl. 10 kr.

Premoženje bolniške denarnice pa znaša 267 gl. in se je zmanjšalo za 14 gl. 90 kr., ker preteklo leto so podpirale 8 bolnih družnikov z 41 gl. 80 kr. Gosp. predsednik nič ne dvomi, da bode previdnost Božja tudi v prihodnje ohranila dobrotne blage serca in novih obudila.

Sedanji osebni stan društveni je: 12 častnih in 38 djanskih udov, skupaj 50 družnikov. Novosprejetih je bilo preteklo leto 19 pomočnikov, vmes 6 novo-izučeni; odstopilo jih je 8, drugam odšlo 26, izmed katerih so bili 4 v vojašino vzeti. Od drugod prišlo jih je 30, pa le 3 so zamogli pri mojstrih delo dobiti. Za dalje potujoče se je na prenočišču plačalo 12 gl.

Nauki so se delili primérno družbinim namenom tako, da se je izobrazoval um in serce. Gospod predsednik je učil veroznanstvo, vmes cerkveno zgodovino in pa pisanje; g. podpredsednik J. Flis fiziko; g. inženir Czermak risanje; g. A. Dolinar zemljopisje in zgodovino; realni vodja v pokoju g. Bichler glasbo, ko č. P. Angelik vsled svojih opravil ni več mogel tega uka nadaljevati. — To je res neprecenljiva dobrotta za mlade ljudi. Ko bi jo vedili ceniti, bi že to vse rokodelce močno vabilo v to družbo. G. predsednik je vaim, ki so dozda učili, izrekel očitno zahvalo. Gotovo bodo hvaležni tudi tisti, ki so poduk vživali. Enako je naznanil zahvalo gg. zavetnikom, pričujočim in nepričujočim in vaim dobrotnikom.

Gg. podmojstri so tudi to leto v svojih sobah prostor dopustili 60—70 rokodelskim učencem, ki jih podučujejo gg.: vodja, Flis in P. Angelik. Sploh so fantje od gosp. predsednika dobili pohvalo, da so se prav dobro obnašali. Štirje izmed njih so bili izločeni zaradi neoličkanega obnašanja zunaj društvenih prostorov, — to pa

so prav pridni učenci sami želeli, ker rasposajenih ne marajo med seboj.

Poslednjič omenja gosp. vodja še vesele božičnice (kar smo o svojem času poročali) in izrekuje gorko zahvalo gospodom in gospém, ki so k taisti pripomogli.

Iz Novomesta, 23. aprila. (*Križev pot. G. Ozbič. Dijaško petje v cerkvenem redu.*) Preteklo nedeljo, 22. t. m., obhajala se je v tukajšni frančiškanski cerkvi ginljiva slovesnost. Blagoslavliali so križev pot. Imela je cerkev že prej križev pot, in sicer podobe, ki se smejo umotvoriti imenovati; toda bile so, akoravno na platnu slikane, pod steklom in v prav slabih okvirih. Preč. gvardijan, P. Bernard Vovk, ki so za olupšavo Božjega hrama vsi vneti, in so ravno to cerkev, poprej že zelo zanemarjeno, izdatno olupšali, spoznali so vrednost slik, ter omislili zanje krasne okvire. Naročili so jih pri g. Ozbiču, podobarju v Kamniku, ki jih je (kolikor nam je znana, po nizki ceni) s tako skerbjo in natančnostjo izdelal, da gre le en glas o njih: To je v resnici lepo! Izdelani so v čistem, gotičkem slogu. Okviri so široki in lepó pozlačeni; rekel bi skoraj, da je preveč zlatá na njih, ker tudi nekateri deli, ki se iz cerkve viditi ne morejo, prevlečeni so skerbno z zlatom. Drugi jih kar pobarvajo, v čemur imajo svoj prav, ker se takó stroški zmanjšajo. Zlato pak je pravo, ne kovinsko, kolikor moremo soditi. Delo je popolno, kakor v svoji celoti, tako v naj tesnejšem kotičku, ter dela po Dolenskem dozda še malo znanemu mojstru vso čast.

Ob devetih privabili so nas zvonovi v slovesno okinčano cerkev, zlasti veliki altar je bil ves v rastočih cvetlicah. Pridigali so č. P. Metod o Kristusu, našem vodniku v terpljenji, o začetku sv. križevega pota in obilnih milostih, ki se po njem dobivajo. Nasledvalo je blagoslovljevanje in naposled velika sv. maša. Blagoslovili in sv. mašo služili so preč. P. gvardijan sami med obilno azistencijo, vpričo neštevilnega ljudstva. Slovesnost je posebno povzdignilo petje na koru. Močan zbor pevcev dijakov, dečkov in odraslih pel je pri vsaki postaji Giuljiv in umeten napév, če se ne motim, po besedah, ki so bile letos enkrat priobčene v „Danici“. Odlikoval se je ta zbor pri vseh točkah z natančnim izgovarjanjem besedi, z vestno pazljivostjo na znamenja, zlasti duhovitega „crescendo“ in „decrecendo“. Posebno pa nas je veselilo, ko smo vidili, da se je slovesna maša obhajala po rubrikah, danih za pevske zборе. Pri slovesnih mašah (missa solemnis) namreč se zahteva poleg družih znanih tirjatev: 1. latinsko petje; 2. ne terpi se nikakoršno prikrajševanje cerkvenega teksta, ter se 3. zapoveduje razun maše, ki obsega „Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus in Agnus“, peti tudi „Ordinarium Missae“, namreč „Introitus, Graduale, Offertorium in Communio“. To je dijaški zbor ta dan skoraj po vsem spolnoval, kar njemu bodi povedano v pohvalo, drugim pa v izgled in posnemanje. Konci maše se je pač poznalo, da so zlasti dečki bili utrujeni, pa to se rado odpušča, če se pomisli, koliko jim je bilo peti. — Malo po dvanajstih dokočala se je ginljiva slovesnost.

Na visokem Gorenjskem, 15. malega travna. Zelo žalosten nasledek nesrečne in, da se Bogu smili! toliko razširjene žganjopije skazuje ta-le strašna dogodba, ki se je na sveto velikonočno noč v R. doveršila.

Kužljivega žganja pijani fantje so se na vasi okoli polnoči suvali in pretepali med strašno kletvijo, vpitjem in rotnjem. Ko gre ondi blizu stanujoči srenjski svetovalec jih zavrniti, se ne zmenijo za svarjenje, temuč še njemu žugajo ga napasti.

V ti stiski začne na glas vpiti in klicati: Možje na pomoč! Njegov bližnji sosed je imel ravno svojega

svaka v gostijah. Ta dva zaslišita klic na pomoč, precej skočita po koncu, se oborožita vsak s polenom, in ko hočeta skozi vežne duri ven planiti, potegne najemnik hišnega gospodarja nazaj, in uni njegov svak gre s polenom med nje. Rogovileži, vsi žganja pijani, ga veržejo na tla, ga sujejo, pobijajo, in so ga tako neusmiljeno izdelali, da je že drugi dan predpoldnem dušo isdihnil. Zapustil je nezmerno žalostno vdovo s tremi majhnimi otroci. Bog bodi duši milostljiv!

Ali niso taki žganja pijani tolovaji huji od zverine, ker ona nima uma, ti pa, od Boga z umom obdarovani, se pusté od hude strasti tako omamiti, da postanejo huji kot neumna živina. Ta nesrečna žganjopija je kot povodenj se razlila po deželah, in že majhni fantlini pri 14 in 15 letih se pijanijo! Posebno v omenjeni soseski ali vasi je ta nesrečna žganjarska pijača hudo zakoreninjena, in veliko so tega stariši sami krivi.

Z R. mnogi delavci hodijo kot rudokopi delat, in tudi mladi fantlini pri 14–16 letih hodijo, da rudo tlečijo in prebirajo. Ti fantlini nosijo hrano z doma od starišev. Pride pa mesec za plačilo, in namesto da bi šel oče ali pa mati po plačilo, pa pusté takim fantlinom samim plačilo potegniti, domú gredé pa z drugimi večimi že po pivnicah šnopsajo, da vsi žganja omamljeni domú pritavajo in potem se še doma po pivnicah klatijo! Tako že prav pri mladih letih pijanci postanejo, ko pred kacimi 20 leti fantje pri 20 letih še vedili niso, kaj je žganjopija in kaj je pijan biti. O starši, starši, pač malo je vam mar za lastne otroke, in ne pomislite, da boste enkrat mógli ojster odgovor od njih dati!

Drugi vzrok je pa pri taistih srenjskih županib, ki pusté vse noči oštirjem točiti. Če je oštir brezvesten, ne gleda na drugo, kakor da le denar vleče, in vse noči ima v pivnici ljudi, jih s šnopsom napaja, da se poživinujejo. Zato bi mógli pa župani čuti, da so pivnice ob času zaperte, sej imajo zato od kantonskega poglavarstva pooblastenje in moč žandarjem ukazati, da čujejo nad pivnicami. Nar več poboja iz tega prihaja, če so vse noči pivnice odperete. Tudi brezvestne srenjske župane ojster odgovor pred večnim Sodnikom čaka, ako se po njih vнемarnosti počenjajo takošne strašne hudobije.

Pred več leti smo imeli vse hvale vrednega okrajnega predstojnika ranjcega gospoda Jurja Levičnika, ki je ojstro na to pazil, da so bile pivnice ob času zaperte, in če je kak oštir čez uro imel pijance, je bil z globo v denarjih kaznovan, to je pomagalo. Naj bi se vselej pregrehi vrata zapirale. Če bo to tako naprej šlo, kam bomo prišli z oliko, napredkom, da se Bogu smili!

Dolinec.

Iz Vabaš v Ameriki, 11. sušca 1877. (*Iz misijona č. misijonarja gosp. J. Trobeca. Ljudski misijoni in njih veliki sad. Spreobračanja in sprejemanja v katol. Cerkev. Bratovšina za treznost. Križev pot in Kranjec Ambrožič. Materna beseda. Zima. Vse toži in tarna. G. Mikuš. Misijonar Pirc.*) Sredpostna nedelja je. Sv. maše ni bilo pri nas doma, ampak v Hajlandu in Pelu. V prvem teh krajev se je danes misijon pričel. Pri nas je bil za Nemce pred adventom, za Irce pa mesca vinotoka. Vidilo se je, da ljudski misijoni neizrečeno veliko dobrega storé. Prišlo jih je k misijonskim pridigam in tudi k ss. zakramentom mnogo, ki poprej še nobeden za nje vedil ni, da so katoličani. Več jih je prejelo prvo sv. Obhajilo, nekteri taki, ki so bili keršeni po katoliško, pa zrejeni po neverasko. Več jih je bilo sprejetih v katoliško Cerkev. Dvema ženama sem bila (to je, sestra gosp. misijonarja Trobeca) botra, eni 50- in eni 35letni. Zdaj ste obe prav dobri katoličanki. Sinu zadnje

je bila sestra Marijana pred dvema letoma botra. Tedaj je bila mati dve leti pozneje keršena kot njen mlajši sin. Tudi se jih je obilno število zapisalo v družbo treznosti, v Vabašah 70 mož in v Hajlandu še več, in nekateri za vse življenje.

Včeraj, 10. sušca, je bil pogreb enega teh družnikov, 24letnega mladenčca. Drevo, ki ga je posekoval, ga je bilo sterlo koj do smrti. Vsi družniki so ga spremili k grobu; nekteri so prišli 8 ur daleč, ker bil je dober, občno spoštovan mladenec.

Na pepelnico smo imo imeli prvič križev pot v novi cerkvi. Neizrečeno je lep. Okovire je Kranjec Ambrožič prav lepo naredil in zresljal, gosp. brat jih pa pozlatil. Stal je čez 400 dolarjev in more se reči, da je naj lepši v Minesoti.

V petek, 9. sušca, je prišlo prvič k nam tisto dekle, ki so ga g. Jožef Buh njen stric in sva skupaj popotvale v Ameriko. Takrat je bila stara še le 7 let, zdaj je nisem nič več poznala, tako je zrasla. Pozabila je pa čisto materni jezik; naj manjši besedice več ne vé, kakor da bi nikoli ne bila Kranjica. (Imejte jo le dober mesec med seboj in govorite po domače, pa bode zopet vse znala; to skušnja uči.) Zdaj je pri nunah v Belle-Prairie.

Zimo imamo letos lepo, ni bilo veliko snega, tudi ne posebno hudega mraza; danes, 11. sušca, gre sneg, kar more. Tukaj smo še dosti zdravi, pa vendar vse toži čez slabe čase, ker lani niso pridelali toliko pšenice, kakor druge leta. Po nekterih krajih so jim koblice vse pojedle; bile so lani že blizu nas. — Martin Mikuš je pred adventom prišel in sicer zdaj že tretjič v Ameriko. Zdaj dela pri tistem tirolskem gospodu Stecher-ju, ki so bili lani v Evropi. — Ali kaj veste o č. g. Pircu, kaj počnejo...? *)

Mali svetemu Očetu za 50letnico.

Eden parskih listov, vredovan od učitelja Ljudovika Auer a, je razglasil oklic, v katerem zove svoje čitatelje — otročiče, da naj podpisujejo vošilo, katero se bode v imenu katoliških otročičev iz vse Nemčije poslalo sv. Očetu Piju IX za slavno 50letnico.

Te lepe misli se je poprijel tudi „Školnik“, časnik katoliškega učiteljstva v Pragi, in je odmenil sv. Očetu poslati pismo verne vdanosti v imenu otročičev iz Čehov, Šleskega in Slovaškega. Glasi se vošilce malih tako-le:

Sveti Oče!

Vi ste namestnik Njega, ki je djal: „Pustite malim priti k Meni in ne branite jim, ker njih je nebeško kraljestvo.“ Gotovo bodejte dovolili, da mi otročiči iz Čehov, Moravskega in Šlezije, ki ne moremo sami k Vam priti, vsaj s tim pismom v imenitni dan Vaše 50letnice stopimo pred Vas in Vam naznanimo, kako smo veseli, da Vas Gospod v blagor sv. Cerkve tako dolgi ohrani. Povedali bi Vam radi, kako močno Vas častimo kot naj višega Poglavarja sv. Cerkve, in kako goreče Vas ljubimo kot naj skerbnejšega očeta vsih vernikov. Obljubimo Vam, da vedno, zlasti pa 3. rožnika, bomo molili, naj Vas Bog varuje, poživlja in blagoslovluje

*) Vsim Amerikancem, ki jih poznajo, bodi o tej priliki naznanjeno, da preč. gosp. Pirc, zdaj v 91. letu, so še zmeraj precej zdravi, vsak dan grejo še k sv. maši, vsako nedeljo k sv. Obhajilu, če tudi so že močno oslavljeni in zlasti tudi na vidu pešajo. Posebno se serčno zahvaljuje svojim nekdanjim ovčicam in preč. gosp. Tomazinu za prelepo vošilo, ki so jim ga bili poslali za god iz Amerike. Vse pozdravljajo, za nje molijo in želé, da bi bili prav dobri katoličani. Vr.

na zemlji, in Vas isterga iz rok Vaših neprijatlov. Radi bi Vas zagotovili, da bomo vedno Vaši in sv. Cerkve dobri in verni otroci. Da bomo pa res taki, o sv. Oče! blagovolite nam podeliti zato apostoljski svoj blagoslov.

K temu pisemcu pridejo detinski podpisi, in kardinal Švarcenberg bodo to prelepo vošilce seboj v Rim vzeli in ga izročili sv. Očetu.

K 50letnici sv. Očeta Pija IX.

Prečastitljivi viši pastirji dunajske cerkvene okrajine so do duhovstva in drugih vernikov dali skupni pastirski list, ki se ozira na nagovor sv. Očeta od 12. sušca tega leta. To lepo pisanje je tako rekoč odaviti Papeževnega nagovora. Škofje kažejo v njem, kako globoko čutijo tudi oni vso britkost in bolečino, ktera je tako živo poznamnjana v Pijevem nagovoru. Povzemajo dalje naj tehtniši reči iz nagovora in opominjajo vernike, da naj vsak po svojih okolišinah si prizadeva pri pomoči, da se to odverne, kar je nasprotno pravi in polni samostojnosti vesoljnega poglavarja sv. Cerkve.

Nato opominjajo k molitvi v Božjih hišah za blagor matere sv. Cerkve, za spreobrnjenje njenih sovražnikov, in da bi bilo že konec toliko hudega terpljenja.

Škofje omenjajo, kako je zagotovljen obstoj sv. Cerkve sploh, ne pa za posamezne kraje in dežele, ktere jo lahko zopet zgubé, kar kaže zgodovina. Ne bo se pa vera zgubila, tudi po posameznih krajih ne, dokler bo tam zadostno število pravih molivcev, kateri ponižno molijo za njeno ohranjenje in zmago. (Vidimo tedaj, zakaj sovražniki sv. Cerkve molitev tako zagrizeno sovražijo in molivce zasramujejo.) Ali ni Izrael (predpodbna Cerkve) zmagoval, dokler je Mozes roke povzdigoval in molil? Ali ni Bog in začetnik sv. Cerkev zagotovil, da pravim in zaupljivim molivcem je vse mogoče? Kadar bodo odperte velike zgodovinske bukve, se bode vidilo, kako marsiktere velike zmage niso pridobile velikanske šumeče djanja, ampak ponižna molitev kacega ponižnega redovnika, kake zapušene vdove. Zlasti priporočajo škofje skupne molitve vernikov. — Zdaj pridejo razne procesije, naj bi se jih ljudje prav obilno vdeleževali in molili tudi za Cerkev in Papeža!

Razgled po svetu.

Kako se utépa lažiliberalizem! Nenasitljivi liberalizem je po Laškem že toliko grabil tuje premoženje, da komaj več more. In vendar naznanuje „Unità“, da gospoduje pomanjkanje in lakot po Laškem, da se na dolgo in široko kriči: „Kruha in dela!“ V Florencu, v Beneventu, v Bolonji, v Genovi, v Livorni in drugod — celo v Rimu se vpije: „Kruha in dela!“ To so sicer rudečkarji, ki ropočejo, toda oni vedó dobro, kje ljudi čevelj žuli in kje jim je toraj kuriti in pihati. Znano jim je, da Italijani potrebujejo kruha, da je revšina velika in globoko sega, da lakota ne posluša pameti in noče slišati o poterpežljivosti. Kakor tedaj na Pruskem nimajo blagoslova milijarde, ki so jih izsilili na Francoskem, tako tudi na Laškem nima teka denar in premoženje, ki so ga pograbili po cerkvah, samostanih in škofijah. „Zgubljeni sin“ današnjih dni — liberalizem — zna zadegovati, kakor „zgubljeni sin“ evangelijski; je pa še goropadniši memo unega; zakaj evangelijski zgubljeni sin je napravil svoje premoženje, zgubljeni sin sedanjega liberalizma pa zadeguje tujo lastino; evangelijski zapravljivec, ko je prišel do otrobov, se je povernil

skesan k svojemu očetu, ta zadegovalc pa se v vai svoji revšini in zanikarnosti še napihuje, ne verne se k svoji materi Cerкви, temuč jo še vedno čerti, tare in preganja. Tudi ropati jo še dalje iše, kajti na Laškem se hočejo zagnati tudi na malo cerkvenega, duhovnijskega premoženja, kar je še ostalo. „Unità“ terdouhim liberalcem naj ostrejši resnice pod nos brusi, če tudi zastonj, ko pravi: Laško ljudstvo je prosilo kruha, pa dali so mu Rim (ki so ga lastniku papežu z divjo silo uzeli), zaperli njegove samostane in v ječo potisnili papeža; laško ljudstvo je bilo v skrajni revšini, in še so nam stežili davšine, zadavkali celo kruh in polento. Ko je pa lakota dosegla nekaj verhunec, je zbučalo: ljudstvo je pričelo godernjati — takrat spomladi 1869, potlej v avgustu 1874, in zdaj mesca aprila 1877 dviga pretresljivi glas: „Kruha in dela!“ Benevenški rudečkarji so v Letinu osmukali srenjski dvor in sežgali na očitnem tergu podobo Viktor-Emanuelovo. V Melari je 15. t. m., rogovilo 200 kmetov in zahtevalo „kruha in dela“. V Bolonji so nabijali na zidove požigavske oklice zoper gospôdo. V Luki je obilna rudečkararska derhal kričala: „Smert u, proč z vatavo, živel petrolej!“ V Genovi, v Livornu so prekucuh razodevali svoje rogovilstva, svoje skrivne zveze z Romanjoli in Napoletanci. V Rimu samem se je ob „Ponte Molle“ naznanil poskus lačnega kriča, kjer zasačeni oklici oznanujejo razdjanje lastine in naj bolj krastov socijalizem. In omenjeni list pristavlja, da ni še utolažena jeza izstradanih, da se zbirajo in množijo nove derhali po hribih, da bi napadale mesta z vpitjem po kruhu in delu!

Francosko. Na francoskih visokih šolah Darwinovi „opičji in žabji nauki“ že gredó žabam góst in rakom žvižgat. S toliko termo poprej zagovarjane neslanosti zdaj že „smešijo, napadajo, očitno pobijajo“. — Enako pripoveduje „Unità“, kako na Francoskem cvetó katoliške visoke šole in že osramotujejo državne šole. — Rudečkasti minister Juli Šimen, ki so rekli, da je šel na Laško laške ministre opominjat, da naj nikar tako živinsko ne rogovilijo zoper Cerkev, se je vernil na Francosko in vergel je šemo (larvo) z obraza ter pripravlja „kulturno borbo“ tudi na Francoskem! Celo protestanski list „Journal de Genève“ pravi: „Predsednik svetovalstva bi mógel imeti toliko previdnosti, da bi ne mahal po konservativni stranki, brez ktere ne bo nič sozidal. . .“

Kakošni „kanibali“ ter pesjanarji pa so zdaj med rudečkarji na Francoskem, kaže neki nov časnik, ki je 13. aprila pričel izhajati. Naznanil je smert nekega stotnika in pristavil: „Srečen človek, zamogel je viditi, ko je padla glava Ljudovika XVI!“ Kdor iz tacega razsajanja ne vidi, kam prekucevavstvo dervi ubogo človeštvo, ta je slép do konca in mu ni več pomagati, zmorditi ga utegnejo še le človekoklavci — prepozno!

Drobne novice. Irci v Dublinu so do angleške vlade poslali prošnjo, naj po diplomatiški poti izposluje, da laška vlada spolnuje obljube, ki jih je večkrat ponavljalo zunanjim vladam, da namreč hoče papežu ohraniti popolno svobodo. V obravnavi za to prošnjo v Dublinu niso govorili samo katoličani, ampak tudi protestantje za papeža, in protestant Dwyer Gray je svetoval, kar se je tudi enoglasno sprejelo, da omenjena prošnja naj se pošlje tudi vsim drugim Irskim mestom. — Na Pruskem se čedalje bolj kaže, da ves denar brez blagoslova Božjega ne more ljudi rešiti. Po peterih francoskih milijardah je vender ob Renu strašna lakota, na tisuče delavcev brez dela in brez kruha; v Berlinu samem gospoduje prehuda lakota med delavci; v vestfalskem „Kohlenrevier-u“ je veliko čez 4000 delavcev odpravljenih; eden je prav po besedi za lakoto umerl; v gornji

Šleziji je valed lakote vstal legar; že 1500 ljudi je za njim bolnih. Med tem takim pa v državnem zboru hočejo še novih 68 milijonov za bojne potrebe! Tu utegnejo nasledovati še čudni „krahi“. — Vsi albanski rodovi, razun Grada, so se vzdignili zoper Turka; šteje se bojevavcev do 12.000 mož. Miriditi so zapustili nekatere prednje kraje in so se pomaknili v notranje; pričakujejo pa orožja s Černe gore. — Iz Ruščuka se piše 19. aprila, da pobočnik Lennox iz angleškega poslanstva v Carigradu in angleški mérjevski častniki spremljajo tisto turško komisijo, ki ogleduje turške terdnjave ob Donovi. Rumunska vojna, kakor kaže, bode o pričetku vojske nagajala Turkom na njih bojnih potih, pospeševala pa postopanja in zedinjenje Rusov. — Kuga v Bagdadu se razširja. — Socijalisti nemškega državnega zbora vabijo svoje tovarše na socijalistiški shod, ki bo mesca majnika v Goti. Vabivci se hvalijo, da njih moč se tako razširja, da je vse nasprotovanje zastonj. Nova šiba za Bismarka!

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Bil sem zarad hudih bolečin po noči pred tiho nedeljo v veliki nevarnosti, da ne bom mogel v nedeljo in na sv. Jožefa praznik vernikom Božje službe imeti in bi jih bilo veliko brez sv. maše. V taki nadlogi se živo priporočam Naši ljubi Gospej presv. Serca in sv. Jožefu z obljubo, da bom zahvalo razglasil, ako mi bolezen odjenja. Zarés mi kmalo odleže, stiskanje v persihjenja, terganje v udih odneha, ter sem še pred šestimi šel spovedovat in sem oba naslednja praznika vse opravljal brez izločka. Od takrat se tudi dosti dobro čutim in opravljam vse dolžnosti. Toraj čast in priserčna zahvala Bogú, Naši ljubi Gospej in sv. Jožefu za meni nevrednemu skazano milost!

Duhoven z Gorenjskega.

Št. 2. V veliki telesni potrebi sem se zatekla k N. lj. G. z 9dnevnicó in med tem opravičujem sem zadobila zaželeno in prošeno milost. Češena bodi vekomaj N. lj. G. presv. Serca!

M. W.

Št. 3. V veliki sili in potrebi sem se priporočil s soprogo Naši ljubi Gospej presv. Serca, obhajal devetdnevnicó in obljubil, da kakor hitro mi bo pomagano, bom to po „Danici“ naznanil. Ker sem pa še med časom devetdnevnicó dobil očitno Božjo pomoč, da se mi je zboljšalo stanje v zdravstveni, dušni in telesni potrebi (troje bolnih otročičev mi kmali jame boljše postajati in zdravejši prihajati); toraj hvaležno s svojo soprogo vzkliknem: Visokočešena naj bo Naša ljuba Gospá presv. Serca! Češena naj bojo presveta Serca Jezusa, Marije in sv. Jožefa!

Iz Voloskega okraja, 20. mal. travna 1877.

D. K.

Št. 4. Priden mladeneč iz Savinske doline naznanja po „Zg. Danici“ očitno zahvalo Mariji, ker je bil na njeno prošnjo iz zelo nevarne bolezni ozdravljen. Dva izurjena zdravnik sta ga zdravila, pa ni nič pomagalo, ter so že zdravniki in tudi njegov duhovni pastir izdvojili za njegovo zdravje, bil je že previden s sv. Popotnico za smert; pa z velikim zaupanjem se k Mariji oberne, in kolikor more sam s svojimi prijatli devetdnevnicó na čast Mariji začne opravljati; in preden je devetdnevnicó opravljena, se mu je začelo vidno boljšati, in zdaj je popolnoma zdrav in sam pravi: kdor je v hudi dušni ali telesni stiski, naj se le s celim zaupa-

njem k Mariji oberne: gotovo mu bo pomagano. Toraj: Večna čast Bogu! Češena Marija!

Št. 5. Naj priserčnija zahvala bodi naši ljubi Gospoj presv. Serca za veliko pomoč, ki sem jo prejela v hudi bolezni, v kateri še zdravil nisem mogla dosti uživati. Obenila sem se s velikim zaupanjem k naši ljubi Gospoj s obljubo se očitno zahvaliti, in kmalo mi je odlegla moja huda bolečina posebno v vratu in v glavi. Očitno spoznam, da me je le Marija ozdravila. Bodi ji čast in hvala!

V Ljubljani, 24. malega travna 1877.

A. B.

Prošnje.

Št. 1. Neka mnogo terpinčena žena v novič prav serčno priporočuje v bratovsko molitev svojega razuzdanega moža, da bi se vender kako obernal na boljši pot, mislil na svojo dušo, začel skrbeti za svojo zapušeno družino.

Št. 2. Že leto in dan na vratu hudo bolna deklica, ki ji nobeno zdravilo ne pomaga, se s velikim zaupanjem priporočuje v bratovsko molitev, da bi zadobila zdravje, ako je Božja volja in nji v zveličanje.

Št. 3. Skerben mož na Štajarskem in že od nekaj stanoviten bralec „Zg. Danice“ lepo prosi dobrotno bratovščino naše ljube Gospé presv. Serca, da bi molili za nekega moža, kateri je postal čisto brezveren, naj bi mu Bog po Marijni prošnji dodelil, da bi se še vender pred smertjo nazaj k Bogu obernal, ter bi ne bil večno pogubljen.

Št. 4. Skerbna mati iz Štajarskega lepo prosi in dva svoja mnogim strastim vdana sinova, ktera sta zelo v nevarnosti pogubiti se, lepo priporočuje družbi naše ljube Gospé presv. Serca, naj bi nji pomagali Marijo prositi sinoma za pravo spoznanje in spreobrnjenje še pred smertjo.

Družbine zadeve.

Zavoljo veči Marijne časti naj naznanim „Danici“, koliko veselje je neka pridna deklina občutila, ko je tisti mali, pa zelo lepi in mični rožni venček naše ljube Gospé presv. Serca pervokrat obmolila. Sama pravi: ko sem odmolila, sem kmalo zaspala, in kar kmalo se mi je sanjalo, da je prišla Marija k meni, in sem zdihnila: ah, ako bi bila jaz toliko vredna, da bi ji smela le nogo poljubiti; pa kar kmalo se ta usmiljena in lepa Gospa k meni nagne in mi pusti njo na njen sveti in ljubeznjivi obraz trikrat poljubiti, — menda zato, ker so v tem rožnem venčku tri desetiči. No, recimo, da so to tudi le sanje, pa so lepe sanje. Vsakemu priporočam toraj ta rožni venček, posebno takim, ki imajo malo časa za molitev. Ta molitvica je kratka, pa zelo priserčna in zmožna za ogretje mlačnega serca, in mnogo odpustka je na njo podeljenega.

Iz Štajarskega, 16. mal. travna 1877.

Življenje štirnajsterih pomočnikov v sili.

I. Sv. Juri, spričevavec, pomočnik vojakov.

(Dalje.)

Kristusov vojšak v ječi je pogostoma sprejemal verne obiskovavce, ki so stražnike s darovi podkupovali, da so jih k njemu pušali. O tej priliki je svetnik kristjane tolažil, jim serčnost dajal, pa tudi bolnike čudežno ozdravljaj. Med njimi, ki so v sili pomoči pri

njem iskali, je bil tudi Glicerij, ubog kmet, kteremu je bil pri oranji vol na zemljo cepnil. Revni mož se spomni čudežev, ktere je delal Kristusov služabnik, berž teče k njemu v ječo, ter mu jokaje toži hudo zgubo. Svetnik se mu prav prijazno nasmeja in pové, da je Kristus živinčetu zopet življenje podaril. Ubožec je verjel, in bilo je res takó. *) Pa neutegoma se verne k mučencu, ter se mu zahvali za prejeto dobroto; gredé po mestu pa vpije: „Resnično, velik je Bog kristjanov!“ Vojaki, ki ga srečajo, ga primejo in peljejo pred cesarja. Cesar pa ga brez pomišljanja berž obsodi k smerti z mečem. Ta ubožni kmet — ves vesel — hiti pred vojaki na morišče in glasno prosi Kristusa, naj sprejme njegovo smert namesto kersta; in zgodilo se je takó.

Kmalo po tem so jeli nekteri izmed starašin svetnika v ječi tožiti pred cesarjem, da ljudi zapeljuje, ker jih pregovarja, naj zapusté češenje svojih bogov in naj rajše sprejmó keršansko vero. Cesar sklene svetnika še enkrat poklicati pred sodnijo ter ga očitno izpraševati in pregovarjati, da naj se vdá postavam. Po navetu svojega prvega svetovavca Maksencija ukaže cesar, naj se naslednji dan sodnji stol postavi blizu Apolonovega tempelja. Tisto noč pred sodbo se svetnik v ječi zamakne in vidi v spanji, da ga Gospod z obema rokama po koncu derži, ga objame in mu krono na glavo dene, rekoč: „Nič se ne boj, temuč bodi veselega serca! Glej, vrednega sem te spoznal z menoj kraljevati. Nikar se tedaj ne mudi, hiti k meni priti, ter uživaj, kar ti je pripravljeno!“ Svetnik se zbudi in hvali Boga za razodenje, iz kterega sprevidi, da se mu smertna ura bliža; toraj reče stražniku: „Prosim te, o ljubi brat! dovoli, da moj strežaj k meni pride; ker bi mu rad nekaj posebnega naročil.“ Stražnik migne strežaju, ki je ves v joku pred ječo čakal svojega gospoda. Svetnik daje prišlemu serčeno, ter mu naznani, rekoč: „Kmalo me bo moj Bog k sebi poklical. Ko se bo to zgodilo, vzemi moje revno truplo, ter pojdi z njim v Palestino v mojo hišo, v kateri smo po navadi stanovali; Gospod bo na potu tvoj vodnik. In ko boš vse oskerbel in v red djal, se vedno boj Boga, in bodi stanoviten v veri!“ Stražnik mu — ves v solzah — obljubi, da bode z Božjo pomočjo vse oskerbel, ga objame in odide.

Naslednji dan zjutraj zgodaj dá cesar svetnika poklicati pred sodnijo, in začne prav prijazno z njim govoriti: „Glej, o Juri! koliko ljubezen imam do tebe, ker tako milo s teboj ravnam; vai bogovi so mi priča, da me tvoja mladost kaj močno ginja, nekoliko zavoljo tvoje cveteče lepote, nekoliko pa tudi zavoljo tvoje razumnosti in stanovitosti. Želim še celo, če si družih boljših misel, da boš pri meni prebival in po meni svojo srečo vžival. Kaj pa ti, o Juri! k temu praviš?“ Svetnik mu odgovori: „O slavni cesar! če imaš takošno ljubezen do mene, kakoršno tukaj kažeš, bi pač ne bilo treba mi toliko hudega v jezi storiti.“ Cesar te besede še voljno prenese, ter reče: „Če mi boš kakor svojemu očetu pokoren, ti bom vse tvoje prestano terpljenje z velicimi častnimi službami namestil.“ Sveti junak cesarju reče: „Če ti je drago, pojdemo v tempelj, da nekoliko ogledamo vaše častite bogove.“ Na te besede nastane velik vriš v zboru; vsi si mislijo, zmaga je že naša, Juri se je vdal.

Ko so bili že vsi v tempeljnu, in kadilo že pripravljeno, so bile oči vsih obrnjene na junaka, pričakovaje, da bode brez pomislika zažgal kadilo na čast maliku Apolonu. Svetnik stopi pred malika, in stegne

*) Vsled te prigodbe so si menda kristjani sv. Jurja izvolili pomočnika o živinski kugi. Pisavec.

roko proti njemu, rekoč: „Mar hočeš kakor Bog od mene sprejeti dar?“ Pri teh besedah naredi znamenje sv. križa. Satan, ki je v tem maliku bival, mu odgovori: „Jaz nisem Bog, in nobeden ni Bog, kateri je meni enak. Le sam eden je Bog, kterega ti častiš in oznanuješ; mi pa zaverženi angelji iz nevošljivosti goljufujemo ljudi.“ Svetnik nato reče: „Kako pa se prederznete tukaj bivati, ko sem jaz, častivec pravega Boga, pričujoč?“ Ko je bil te besede izgovoril, začne v maliku bobneti in renčati; malik se na tla prekucne in zdrobi. Nato nekteri izmed ljudstva — od maliških služabnikov nadraženi — planejo na svetnika, ga pretepajo in vpijejo: „Proč s čarovnikom, o cesar, proč z njim!“

Hrup se po vsem mestu razširja, cesarica Aleksandra hiti v tempelj, in ko vidi svetnika zvezanega v sredi derhali, zavpije: „O Jurjev Bog, pomagaj mi, ti sam si vsegamogočen!“ Ko je bil hrup nekoliko pojejal, pokliče Dioklecijan — ves razkačen in zddivjan — svetnika k sebi, in ga začne zmérjati, rekoč: „O ti nehvaležna nakazen! ali tako mi povračuješ vse dobrote moje? Ali tako znaš naše slavne bogove častiti in jim darovati?“ Sveti Juri mu odgovori: „O mogočni cesar! prav tako sem se učil tvoje bogove častiti in jim darovati; ti pa se globoko v srcu sramuj, da častiš take bogove, ki še sebi prav nič pomagati ne morejo, ki se vpričo Kristusovega služabnika na tla zavalé in zdrobé.“ Pri teh besedah pristopi cesarica, pade svetniku k nogam, spoznava Kristusa, zaničuje malike in miluje cesarja za voljo njegove dušne slepote in grozovitosti. Zdaj skipi cesarjeva jeza do verha, ter reče: „Kaj? tudi tebe, o Aleksandra, je ta čarar preslepil? Ali tudi ti zapustiš bogove naše?“ Cesarica molči in mu ne dá odgovora. Nato dá cesar v divji jezi razglasiti naslednje povelje: „Zapovém, da naj se brezbožni Juri, kateri naše bogove zaničuje, ki je mene, svojega cesarja, onečastil in mi pokoršino odrekel, ki je tudi cesarico, mojo soprogo, preslepil, neutegoma ob glavo dene.“ Vojaki ga precej peljejo iz mesta na morišče. Za njim peljejo tudi cesarico, ki prav čversto gre, po potu gredé móli in pogostoma oči proti nebesam povzdiguje. Kadar do nekega kraja pridejo, cesarica vojake prosi, naj ji dovolijo, da vsa upéhana nekoliko počije; kar ji radi dovolijo. Usede se, položi si glavo v naročje in dušo izdihne. (Nje spominj se obhaja 21. mal. travna.) Sveti Juri, cesarične smerti neznansko vesel, hitro stopa in prosi Boga, naj bi tudi on svoj ték srečno dokončal. Na morišu glasno moli: „Češen bodi, večni Bog, ki si me v mojem grozovitem terpljenji s svojo močjo podpiral, da nisem obnemagal; ponižno te prosim, stoj mi na strani o moji zadnji uri, da srečno končám tek svojega življenja. O Gospod, odpusti mi vse moje grehe, s kterimi sem te vedoma ali nevedoma razžalil; odpusti tudi mojim sovražnikom, kar so iz nevednosti grešili zoper mene; vzemi jim mreno z oči, da te spoznajo in molijo, edino pravega Boga. Spominjaj se, o Gospod, tudi teh, ki te spoznavajo, da do konca stanovitni v veri ostanejo! Češeno in hvaljeno bodi tvoje presveto ime na vse veke! Amen!“ Po tej molitvi je ves vesel pomolil glavo rabeljnu, ki mu jo je odsekal 23. mal. travna leta 303. Tako je Kristusov vojšak dokončal tek svojega življenja, in je prejel krono pravice, katero mu je bil prihranil pravični Sodnik. (Dalje nasl.)

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubijane. Na Viču zraven Ljubljane je 23. t. m. pogorelo 14 hiš, 12 drugih poslopij in več živine.

Presvitli cesar so precej darovali za pogorelce 1500 gl. iz lastne blagajnice.

Deželni zbor je bil sklenjen v soboto, 22. t. m., o polnoči.

„Šmarnice za leto 1877“ (na svitlo dal dr. Sterbenc, sem. podvodja) so dodelane in na prodaj pri gosp. O. Kleru in družih bukvarjih. Delo je podučno, gnljivo, pojasnovano z mnogimi izgledi, tvarina vredno čenjenje M. D.; torej gorkega priporočanja vredno.

23 cerkvenih pesem za šolsko mladino (čveterglasno) je v mali obliki na svitlo dal g. A. Foerster, založil g. R. Milic v čistem tisu in lični obliki. (Pesmi so v nemščini in slovenščini.)

Opomin zastran priporočevanj v „Danici“. Večkrat se naméri, da kak organist ali cerkvenik želi po „Danici“ biti priporočen, da bi dobil službo. Ker vredništvo samo ne more za nikogar biti porok, da je res izurjen, čednega obnašanja in sploh priporočevanja vreden; toraj mora vsak priporočenec imeti zanesljivega poroka iz duhovstva, kateri dovoli, da smemo v „Danici“ pristaviti: „Kdor tacega in tacega potrebuje, naj se oglasi pri tem in tem gosp. fajmoštru, ali kaplanu. — To velja sploh, posebej pa orglavcu v R-h in cerkveniku v Z.

Poterdilo za prejetih po preč. gosp. superijoru Fid. Höppergerji 29 gl. 47 kr. v prid Bosenških pribeglih, nabrala „Žgod. Danica“ v Ljubljani, zaznam. „Depos. Journ. Art. 49.“

V Zagrebu, 15. prosinca 1877.

Ravno tako za prejetih 62 gld. 50 kr., zaznam.: „Depos. Journ. Art. 239“, od 12. sušca 1877.

C. kr. pisarnično vodstvo mejne uprave pri Generalkomandi.

Naprave za božjepotno cerkvico na Pertovcu v Selški fari. Po prizadevanji spoštovane Uršule Šmitove je omenjena cerkev v novi dobila prav lepo bandero za procesije, ki po izkazu cerkvenika g. Blaža Raspa stane 104 gl. 10 kr., in pa lepe nove mašne bukve, ki so po izkazu g. Henrika Ničmana stale 17 gld. 60 kr. Za ti dve napravi je omenjena Uršula od 209 dobrotnikov in dobrotnic v Ljubljani dobila 80 gld. 69 kr. in pa od gospé Š. zlato ketino, za katero je dobila 14 gl., tedaj skupaj 94 gld. 96 kr. Vse to je popisano in skazano. Zraven tega je neka gospa dala lep pert za altar in druga 6 pušeljcev za omenjeno cerkev. Dobrotnica in sovstanovnica Pertovške nove cerkve Uršula Šmitova se o tej priliki še enkrat vaim dobrotnikom in dobrotnicam imenovane cerkve prav priserčno zahvaluje, in naprošeni smo, da naj to naznanimo.

V spodnjih Gameljnih je bila 22. t. m. ondotna podružna cerkev z altarjem slovesno blagoslovljena po č. g. fajm. Ant. Namre-tu. (Več prih.)

Iz Maribora, 22. aprila 1877. Že nekoliko dni je pri nas nekoliko deževalo, nekoliko sneg naletaval, in včasih sever bril. V noči od sobote na nedeljo, t. j. od 21. na 22. t. m., je pa gorkomér na 0 (ničlo) padel in imeli smo mraz. Ali ker so črešnje in hruške že večidel ocvetele in sadje zastavile, slive še le tam pa tam cveteti začele in terta še malo pognala, ne smemo — kakor se z daj kaže — o preveliki škodi tožiti. Tudi v ptujski okolici slana — boje — ni prenemilo rastlin morila. Hujše je pa mraz delal v drugih krajih južnega Štajerja, kakor se nam pripoveduje, kjer je že terta zelo pognala in bilo vse v naj lepšem cvetju. Bog pomagaj, če bo tudi še letos slaba letina!

Z Dunaja, 20. aprila. (Veselo sporočilo za katoliško rokodelsko društvo v Ljubljani.) K obletnemu sporočilu o katoliškem rokodelskem društvu v današnjem listu naj pristavimo še zanimivo pisemce, ki je od predsed-

nika dunajskega rokodelskega društva, dr. Gruša, ravnokar dospelo. Glasl se:

Mesca majnika lanskega leta na Dunaju umerli hišni ravnatelj katoliškega pomočniškega društva (Adalbert Kladroba), tkavski podmojster, je družbi rokodelskih pomočnikov v Ljubljani zapustil 30 gld. a. v., ki naj se izroči predsedniškemu gospodarstvu. V svoji poslednji volji je pristavil, da to stori „iz hvaležnosti do svojega nekdanjega spovednika dr. Vončina“ (ko je le-ta namreč na Dunaju za doktorat študiral). Po odbitih dedovinskih in obravnavnih stroških, t. j. 9 gld., je ostalo po sodnji izročenih 21 gl., ki jih tu pridjane Vam, čast. gospod, pošljem...

Veseli me, da sem posrednik tega, če tudi malega, pa gotovo blagoslovljenega daru, in pristavim že naprej povabilo na 25letnico dunajskega katoliškega rokodelskega društva, ki bo 1. julija tega leta, pri kateri Vas, čast. gospod, na čelu deputacije, zanesljivo pričakujemo.

Dr. Gruša.

Iz Rima. Sv. Oče so zdravi. Določujejo se zdaj dnevi, kdaj se bodo sprejemali razni romarji.

Vodnik španjskih romarjev na 50letnico v Rim bode Toledanski vikar škof. — Kardinal patrijarh Lisabonski pride v Rim ob koncu tega mesca; malo pred njim pa portugalski romarji. — Gibanje za 50letnico je silo veliko po vseh škofijah, med vsimi narodi.

V Dublinu na Irskem kardinal Cullen v pastirskem listu vabi irski narod, naj nese v državni zbor klic za sv. Očeta, ter naj povabi angleško vlado, naj se zedini z državami v tem, da rabijo svoj vpliv za odvernjenje taci počenjanj v Rimu, kakoršne so bile pod prvim Napoleonom. — Ako parlament sprejme ta klic, se bode razodelo, da krivoverci so se prvi vzdignili v prid nedolžno tlačnega in za poterto pravico. Zato pa se jim utegnejo tudi njih političke osnove bolje izhajati, kakor mnogim odpadnim katoličanom.

Kdor ima še kaj blazega serca, poslušaj glas resnice. „Morning Post“ piše, da se je iz protestanstva k katoliški veri spreobrnul g. Von-Backraeden, in to valed popotovanja na Laško. Ta gospod ima imenitno službo na nemškem dvoru, in bil je celo veliki mojster frama-sonske lože v Berlinu.

Sv. Jožef, pomočnik v sili. Sv. Terezija je rekla nekega dne: „Sv. Jožef ni nikoli zastoj na pomoč klican; če tudi včasih dá na svojo pomoč čakati, se to le zgodi, da bolj neslišano in bogateje usliši.“ Naslednja dogodka to resnico v novo poterjuje: Mesca sušca lanskega leta so tako imenovane „male sestre ubogih“ v Cincinnati v Ameriki terpele pomanjkanje oglja, in so toraj pribežale za pomoč k sv. Jožefu, svojemu pomočniku. Vender kakor koli obilno so se gorke molitve skoz več dni dvigale v nebesa, bilo je, kakor bi jih ne slišal mogočni ženin Marije Device, — bilo ni nič pomoči. Bile so toraj prisiljene oglja si kupiti. Ena sester se podá k nekemu kupcu in zahteva 50 posodic oglja. Le-ta pa se smeja in pravi: „Tega ne, Vam ni na prodaj.“ — „Zakaj pa ne?“ — „Ker vsak čas ga 800 posodic lahko zastoj dobite. Neka oseba, ki Vas dobro pozna, ga je ravnokar toliko za Vas od mene kupila in plačala.“

Poslednje novice. Z razglasom iz Kišeneva 24. aprila je ruski car Aleksander zapovedal svoji vojni, da naj prestopi turško mejo. Tedaj: vojska s Turkom! Zato Rusi s poslanstvi vred zapuščajo Turčijo, Turki pa Rusijo; sicer so Rusi na Turškem postavljeni pod nemško varstvo. Kar tiče druge vlade, pravi an-

gleški „Standart“, da Anglija se ne smé vojakovati za Turka, dokler Avstrija in Nemčija ne segate v vojsko; da pa mora Anglija vsakemu zgraditi pot, kdor bi hotel iti v Carigrad. — V Paragvaj-u, ameriški republiki, so zakletniki umorili predsednika, katoličana dr. Jan. Gill-a, in njegovega brata.

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Prestavljena sta čč. gg. kaplana: Vinko Kolar v Luče, in Anton Inkret k sv. Jederti nad Laškim. — Umerl je minorit č. o. Jakob Ornik, prov. vikar v št.-Vidu zunaj Ptuja. R. i. p.

V Kerški škofiji: Č. g. V. Bergman je prevzel začasno dekanijska opravila za dekanijo Pliberk. — Č. g. Čare J., mestni kaplan v Pliberku, postal je ondi provizor. — Č. g. Šavbach Fr., provizor v št.-Petru pri Vašinjah, gre za duh. pomočnika na sv. Višarje. — Za provizorja gredó čč. gg.: Šavbach Jan. iz Klanec v Ziljski Štabenj; Šercer Anton iz Borovljan v Svinčnico, oskerboval bode tudi kuracijo pod Ljubelom; Strojnik Jož. iz Tinj v Sloveniji št.-Mihelj; Gugenberger Fr. iz Špitala v Preže, in bode oskerboval št. Pavel nad Dravo; Zolner Jož. od sv. Valburge na Visoko Presnico, in Fritzer Jož. iz Radelj v Kornat. — Umerli so čč. gg.: Fröschl Jož., provizor v Brežah; Plabuta Mih., fajm. v Kotljah, in Ožgan Fr., fajm. v Ziljskem Štabnu. R. i. p. — Razpisane so fare: Zaberdice, Krasnica, št. Pavel nad Dravo, Breže, Kotlje. — Milostljivi knezoškof bode letos obiskovali sledeče dekanije: št.-Andraž, Bleiberg, Terg, Breže, Sovodje, št.-Lenart, Belško dolino, spodnji in zgornji Rož, spodnji Dravski breg, Velikovec in Wolf-sberg.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Č. g. B. B. 2 gl. sr.: Našemu ljubljenu sv. Očetu za 50letnico s ponižno prošnjo sv. blagoslova. — Č. g. J. M., župnik v pokoju, 3 gl. sr. — Č. g. Jakob Krašna, fajmošter v Zagradcu 8 gld.: pro Sanctissimo Patre Pio IX. cum humillima deprecatione, ut Sanctissimus P. P. M. die 3. Junii pastori et ovibus Zagracensibus Suam benedictionem pro vita et morte felici impertiri dignetur. — Č. g. J. St. 2 gl. — M. V. 1 gl. in neim. duhoven 1 ces. cekin za 50letnico. — Fara Rova s č. g. duhovnim pastirjem 7 gl. za 50letnico s prošnjo sv. blagoslova. — Iz Dobropolja po č. g. fajm. V. Sezunu 16 gl. 13 kr. za 50letnico. — Iz Svibnega farmani s č. g. duh. past. 18 gld. 70 kr. — Iz Radeč 1 gl. — Iz ljubezni do sv. Očeta Pija IX za Njih imenitno 50letnico prečast. gosp. župnik iz Gorjân s svojimi farani 10 gl. s prošnjo sv. blagoslova.

Za afrikanški misijon: Č. g. Štef. Jaklič 1 gl.

Za bulgarski misijon: Č. g. B. B. 5 gl.

Za Kitajski misijon: Č. g. B. B. valed dopisa iz Prage 5 gl.

Za sv. Detinstvo: Z Zalega loga 5 gl. 20 kr.

Za sv. deželo: Od sv. Jakopa pri Savi po č. g. fajm. 3 gl. 40 kr. — Po preč. gosp. dek. A. Mežnarcu 23 gl. 15 kr.

Za Božji grob v Jeruzalemu: Po č. g. A. Hočevanju s št.-Jošta 2 gl. 10 kr. — Po č. g. A. Masterlu s Kor. Bele 2 gl. 45 kr. — Po č. g. fajm. St. Šrancu iz Hotiča 4 gl. — Po preč. dek. gosp. Ant. Alešu 4 gl. — Fara sv. Katarine 4 gl.

V poljubne dobre namene: Preč. g. M. T. 12 gld.